

Vergaderjaar 2020–2021

35 739

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2021 (Vijfde incidentele suppletoire begroting inzake extra middelen voor eindexamens vo en pilots voor sneltesten in het po in verband met COVID-19)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2021 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze Incidentele Suppletoire Begroting zijn opgenomen, te weten extra middelen voor eindexamens vo en pilots voor sneltesten in het po in verband met COVID-19, niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Voor de indiening van deze vijfde Incidentele Suppletoire Begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd per brief van 16 december 2020 over «Besluit eindexamen voortgezet onderwijs 2021» (Kamerstukken II 2020/21, 31289, nr. 437) en per brief van 12 februari 2021 over «Aanvulling besluit eindexamen voortgezet onderwijs 2021» (Kamerstukken II 2020/21, 3. ..., nr. ..). Zoals in deze brieven is aangegeven vraagt de uitvoering van het besluit om de examens door te laten gaan een extra inspanning van scholen. Scholen en het personeel zullen dan ook gecompenseerd worden, vanwege de extra werkzaamheden die ontstaan door de uitbreiding van het examenrooster en de extra herkansing voor leerlingen. Daarnaast ontstaan door dit besluit extra uitvoeringskosten voor de examenketen. Hiervoor is het noodzakelijk om op korte termijn verplichtingen aan te gaan voor de uitvoeringskosten van de examenketen en de compensatie van scholen en personeel. Daarnaast, voor de voorbereiding en de uiteindelijke uitvoering van de pilots is het noodzakelijk dat er spoedig verplichtingen moeten

worden aangegaan om daarmee de pilots zo snel mogelijk operationeel te krijgen. Omdat niet kan worden gewacht op de Eerste Suppletioire Begroting worden de middelen nu toegevoegd aan de OCW-begroting. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Wetsartikel 2

De vaststelling van de begrotingsstaat geschiedt in duizenden euro's.

Wetsartikel 3

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van deze wet.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
I.K. van Engelshoven

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,
A. Slob

B BEGROTINGSTOELICHTING

1. Inhoudelijke toelichting

Dit onderdeel van de memorie van toelichting bestaat uit een inhoudelijk deel en een artikelsgewijs deel. Per beleidsartikel wordt een overzicht van de wijzigingen gegeven, inclusief toelichting. Daarbij worden mutaties groter of gelijk aan onderstaande staffel toegelicht:

Omvang begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties	Technische mutaties
(stand ontwerpbegroting in € miljoen)	(ondergrens in € miljoen)	(ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In de Kamerbrief over «Besluit eindexamen voortgezet onderwijs 2021» (Kamerstukken II 2020/21, 31289, nr. 437) van 16 december 2020 is gemeld dat de eindexamens in het voortgezet onderwijs doorgaan. Er zijn echter wel zorgvuldig afgewogen maatregelen nodig omtrent het centraal eindexamen, om zo het eindexamen te organiseren in tijden van corona en leerlingen meer voorbereidingstijd te geven. Leerlingen kunnen in 2021 hun examens spreiden over twee volledige tijdvakken en één extra centraal examen herkansen.

Onlangs zijn de maatregelen rondom de eindexamens herijkt met name door de herinvoering van de anderhalve meterregel in het voortgezet onderwijs. Hierover bent u geïnformeerd op 12 februari 2021 over «Aanvulling besluit eindexamen voortgezet onderwijs 2021» (Kamerstukken II 2020/21, 3. ..., nr. ..). Eindexamenleerlingen, die anders net gezakt zouden zijn, mogen dit jaar het eindresultaat van één vak (geen kernvak) wegstrepen, als zij daarmee kunnen slagen voor het diploma. Daarnaast krijgt deze groep examenleerlingen de komende maanden extra ondersteuning.

Bovengenoemde maatregelen hebben financiële consequenties. De uitvoering van dit besluit vraagt om een extra inspanning van scholen. Scholen en personeel worden dan ook gecompenseerd voor de extra werkzaamheden die ontstaan door de uitbreiding van het examenrooster en de extra herkansing voor leerlingen. Voor deze compensatie stelt het Kabinet nu € 35,0 miljoen beschikbaar. Ook leidt dit besluit tot extra uitvoeringskosten voor de examenketen van € 12,0 miljoen.

De budgettaire verwerking van de € 37,0 miljoen voor extra ondersteuning voor examenleerlingen vo loopt mee in het nationaal programma onderwijs na corona.

Daarnaast wordt in deze vijfde Incidentele Suppletoire Begroting een bedrag van € 0,9 miljoen beschikbaar gesteld in 2021 om te starten met pilots voor het snelsten in het primair onderwijs. Hieraan werd reeds gerefereerd in de derde Incidentele Suppletoire Begroting inzake extra middelen voor snelsten in het vo, mbo en ho in verband met COVID-19 (Kamerstukken II 2020/21, 35 716) van 27 januari 2021.

2. Budgettaire consequenties beleidsartikelen

Beleidsartikel 1. Primair onderwijs

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen en ISB ¹	Mutaties 5e ISB 2021	Stand 5e ISB 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	12.295.502	900	12.296.402				
waarvan garantieverplichtingen							
waarvan overig	12.295.502	900	12.296.402				
Totale uitgaven	12.265.502	900	12.266.402				
waarvan juridisch verplicht (%)							
Bekostiging	11.466.396	0	11.466.396				
Bekostiging po-instellingen	11.157.670		11.157.670				
Bekostiging Caribisch Nederland	19.991		19.991				
Prestatiebox	178.716		178.716				
Aanvullende bekostiging	80.019		80.019				
Aanpak lerarentekort G5	30.000		30.000				
Subsidies (regelingen)	220.869	0	220.869				
Onderwijsvoorziening jonggehandicapten	23.200		23.200				
Nederlands onderwijs buitenland	12.600		12.600				
Basis voor Presteren (School aan Zet en Bèta Techniek)	0		0				
Humanistisch vormend en godsdienstonderwijs	13.130		13.130				
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	0		0				
Extra hulp voor de klas	102.000		102.000				
Overige subsidies	69.939		69.939				
Opdrachten	11.010	900	11.910				
Opdrachten	11.010		11.010				
Sneltesten	0	900	900				
Bijdragen aan agentschappen	30.895	0	30.895				
Dienst Uitvoering Onderwijs	30.895		30.895				
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	7.731	0	7.731				
Stichting Vervangingsfonds en Participatiefonds	5.228		5.228				
UWV	2.503		2.503				
Bijdragen aan medeoverheden	528.601	0	528.601				
Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	508.909		508.909				
Caribisch Nederland	19.692		19.692				
Bijdragen aan (andere) begrotingshoofdstukken	0	0	0				
Brede scholen	0		0				
BES(t)4kids	0		0				
Ontvangsten	15.961	0	15.961				

¹ Over de Incidentele suppletoire begrotingen moet nog gestemd worden. Kamerstukken II 2020/21, 35 682; Kamerstukken II 2020/21, 35 696; Kamerstukken II 2020/21, 35 716.

Toelichting

Het financieel instrument Opdrachten wordt incidenteel verhoogd met € 0,9 miljoen. Dit betreft de incidentele middelen voor de pilots voor het sneltesten in het primair onderwijs.

Beleidsartikel 3. Voortgezet onderwijs

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen, ISB's ¹	Mutaties 5e ISB 2021	Stand 5e ISB 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	9.092.401	47.300	9.139.701				
waarvan garantieverplichtingen							
waarvan overig	9.092.401	47.300	9.139.701				
Totale uitgaven	9.156.219	47.300	9.203.519				
waarvan juridisch verplicht (%)							
Bekostiging	8.763.926	35.000	8.798.926				
Bekostiging vo-instellingen	8.617.017	35.000	8.652.017				
Resultaatafhankelijke bekostiging vsv aan vo-instellingen	17.648		17.648				
Bekostiging Caribisch Nederland	17.487		17.487				
Prestatiebox	0		0				
Aanvullende regeling strategisch personeelsbeleid, begeleiding starters en thuiszitters	107.234		107.234				
Aanvullende regelingen leerlingendaling	4.540		4.540				
Subsidies (regelingen)	156.664	300	156.964				
Stichting Kennisnet (basissubsidie) po, vo, mbo	19.240	300	19.540				
Regeling zomerscholen vo	9.000		9.000				
Nieuwe leerweg	12.000		12.000				
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	0		0				
Extra hulp voor de klas	56.000		56.000				
Overige subsidies	60.424		60.424				
Opdrachten	136.895	0	136.895				
Opdrachten	7.095		7.095				
Sneltesten	129.800		129.800				
Bijdragen aan agentschappen	54.096	10.500	64.596				
Dienst Uitvoering Onderwijs	54.096	10.500	64.596				
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	44.358	1.500	45.858				
College voor Toetsen en Examens	4.380	300	4.680				
SLOA: onderwijs ondersteunende instellingen	39.978	1.200	41.178				
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	280	0	280				
GRAZ (ECML) en PISA	280		280				
Ontvangsten	7.391	0	7.391				

¹ Over de Incidentele suppletoire begrotingen moet nog gestemd worden. Kamerstukken II 2020/21, 35 682; Kamerstukken II 2020/21, 35 696; Kamerstukken II 2020/21, 35 716.

Toelichting

Het financieel instrument Bekostiging wordt incidenteel verhoogd met € 35,0 miljoen. Deze middelen zijn ter compensatie van scholen en personeel voor de extra werkzaamheden die ontstaan door de uitbreiding van het examenrooster en de extra herkansing voor leerlingen.

Het financieel instrument Bijdrage aan agentschappen wordt incidenteel verhoogd met € 10,5 miljoen. Dit zijn middelen voor de extra uitvoeringskosten van de DUO.

Het financieel instrument Bijdragen aan ZBO's/RWT's wordt incidenteel verhoogd met € 1,5 miljoen. Dit zijn middelen voor de extra uitvoeringskosten van Cito en het CvTE.